

Sygn. akt III Kp 1018/13

POSTANOWIENIE

Dnia 05 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Krawczyk

Protokolant: Michał Gruszka

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Magdaleny Winiarskiej - Tymoniewicz

po rozpoznaniu zażalenia pokrzywdzonej M. M.

na postanowienie Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 14 maja 2013 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie o czyn z art. 286 § 1 k.k., sygn. akt 1 Ds. 775/13

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 465 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

zażalenia nie uwzględnić i zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 maja 2013 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Fabrycznej odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie doprowadzenia w okresie od 10.05.2012 r. do 28.09.2012 r. we W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez niedostarczenie oznaczeń banku (...) S.A. do agencji bankowej o wartości strat 300.000,00 zł na szkodę M. M., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. - wobec braku znamion czynu zabronionego (sygn. akt 1 Ds. 775/13).

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła pokrzywdzona. Skarżąca podniosła, że w postanowieniu o odmowie wszczęcia śledztwa oraz w jego uzasadnieniu zawarte są nieścisłe informacje. I tak, wskazany okres od 10.05.2012 r. do 28.09.2012 r. jest okresem obowiązywania umowy agencyjnej, natomiast okres ponoszenia kosztów związanych z zawarciem umowy obejmuje czas od 06.02.2012 r. do 16.11.2012 r., tj. od daty wynajęcia lokalu do zakończenia rozliczenia umów zawartych w związku z otwarciem agencji bankowej. Nadto, skarżąca podała, że bank do dnia uruchomienia agencji (tj. 09.07.2012 r.) nie wywiązał się z istotnej części swoich zobowiązań zawartych w umowie, m.in. przekazania oznakowania zewnętrznego i wewnętrznego agencji zgodnie ze standardami określonymi przez siebie, a stan ten utrzymał się do dnia wypowiedzenia umowy agencyjnej. Skarżąca wskazała, że przekazanie elementów oznakowania nastąpiło dopiero w dniu 21.08.2012 r. (przy czym z powodu niedopasowania dostarczonego fryzu do powierzchni przynależnej agencji i zajęcia powierzchni będącej własnością sąsiedniego lokalu, jego właścicielka wystąpiła

z pismem w sprawie pilnego zwolnienia zajętego bezprawnie miejsca) oraz pod koniec sierpnia 2012 r. (przy czym stan techniczny dostarczonych wówczas przedmiotów kwalifikował je do wycofania z użytkowania). W ocenie pokrzywdzonej, w świetle powyższego, stwierdzenie, że bank nie naruszył rażąco swoich obowiązków umownych wskazuje, że uruchamianie agencji w sytuacji, gdy lokal nie spełnia określonych wymogów jest sytuacją akceptowaną przez bank. W związku

z tym, informacje dostępne na stronie internetowej banku dotyczące modelu placówki agencyjnej oraz informacje zawarte w umowie agencyjnej są nieprawdziwe

i wprowadzają w błąd potencjalnych agentów. Skarżąca podała, że koszty poniesione na uruchomienie i funkcjonowanie agencji, która nie spełnia wymaganych standardów, są stratą występującą po stronie agenta, a

zyskiem banku jest niewynagradzana praca agencji, pozyskani klienci oraz nieponiesione koszty na oznakowanie agencji zgodnie ze standardami.

W konkluzji pokrzywdzona wniosła o uchylenie postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności istotnych dla przeprowadzenia oceny zasadności podjętej decyzji o odmowie wszczęcia śledztwa zażalenie pokrzywdzonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie dokonano prawidłowych ustaleń, które są zgodne z zebraniem materiałem dowodowym i prowadzą do wniosku, że brak jest znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 § 1 k.k.

Prokurator dysponował zawiadomieniem pokrzywdzonej o popełnieniu przestępstwa, jej zeznaniami, umową agencyjną zawartą w dniu 10.05.2012 r. pomiędzy (...) S.A. (...) Oddziałem (...) we W.

i pokrzywdzoną, a także obszerną dokumentacją związaną z wypowiedzeniem umowy agencyjnej oraz dochodzeniem przez pokrzywdzoną od (...) S.A. roszczeń finansowych (odszkodowania). Zgromadzony zatem został kompletny materiał dowodowy pozwalający na ocenę, czy doszło do wyczerpania ustawowych znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Do popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. dochodzi wówczas, gdy sprawca doprowadza pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, po uprzednim wprowadzeniu go w błąd lub wyzyskaniu jego błędu, bądź też niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętych działań. Dla bytu tego przestępstwa (jego dokonania) konieczne jest zatem po pierwsze - aby zachowanie skierowane na osobę, którą sprawca zamierza doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przybrało jedną z trzech wymienionych powyżej postaci, po drugie natomiast – aby pokrzywdzony, który został wprowadzony w błąd lub, u którego wyzyskano błąd bądź też niezdolność do należytego pojmowania przedsięwziętych działań, rozporządził mieniem, zgodnie z wolą sprawcy. Wskazać przy tym należy, że przypisanie przestępstwa oszustwa wymaga wykazania na podstawie dowodów, że sprawca obejmował swoim bezpośrednim i kierunkowym zamiarem zarówno wprowadzenie w błąd /wyzyskanie błędu/ i działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jak i to, że w momencie działania mającego na celu uzyskanie świadczenia obejmował swym bezpośrednim i kierunkowym zamiarem okoliczność, iż osoba rozporządzająca mieniem czyni to z niekorzyścią dla siebie.

Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu, który pozwalałby na jednoznaczny i niewątpliwy wniosek, że osoby działające w imieniu (...) S.A., w tym wskazywany przez pokrzywdzoną C. B., dopuściły się wobec niej przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

W umowie agencyjnej z dnia 10.05.2012 r. określone zostały zasady, warunki oraz tryb powierzania agentowi przez (...) S.A. pośrednictwa w zakresie wykonywania czynności bankowych i faktycznych. Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 7, bank zobowiązał się, że nieodpłatnie zapewni agentowi m.in. elementy oznakowania zewnętrznego i wewnętrznego zgodnie ze standardami określonymi przez (...) S.A. Bank wywiązał się ze swoich obowiązków umownych, tj. dostarczył nieodpłatnie M. M. ww. elementy oznakowania, przy czym nastąpiło to w dwóch częściach. W dniu 21.08.2012 r. pokrzywdzona otrzymała elementy oznakowania zewnętrznego w postaci kasetonu z nazwą banku, a w dniu 30.08.2012 r. elementy oznakowania wewnętrznego, tj. tablicę informacyjną, trzy antyramy oraz trzy stojaki na ulotki reklamowe.

Ww. elementy oznakowania agencji zostały dostarczone pokrzywdzonej już po rozpoczęciu prowadzenia przez nią działalności agencyjnej, co nastąpiło w dniu 09.07.2012 r., a zatem przez okres ponad jednego miesiąca agencja funkcjonowała bez odpowiedniego oznakowania (...) S.A. Przy braku określenia terminu dostarczenia agentowi elementów oznakowania zewnętrznego i wewnętrznego, zasadnym wydaje się twierdzenie pokrzywdzonej, iż powinno to nastąpić do dnia uruchomienia agencji. Brak dostarczenia elementów do tego dnia nie może jednak w żadnym razie przesądzać o bycie przestępstwa stypizowanego w art. 286 § 1 k.k. W działaniu osób występujących w imieniu

banku (...) S.A. nie sposób dopatrzeć się elementów warunkujących byt przestępstwa oszustwa, tj. wprowadzenia pokrzywdzonej w błąd, wyzyskaniu jej błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętych działań oraz doprowadzenia jej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, zgodnie z wolą sprawcy. Nie ma znaczenia także to, że stan techniczny dostarczonego oznakowania nie był, w ocenie pokrzywdzonej, zadowolający. Wskazać bowiem należy, że w umowie agencyjnej nie ma zapisu zapewniającego dostosowanie oznakowania do indywidualnych potrzeb czy wymagań agenta, nie jest również określone źródło pochodzenia tego oznakowania. Wynika z tego, że standard i jakość oznakowania powierzonego agentowi jest określany wyłącznie przez bank (...) S.A. i nie stanowi przedmiotu uzgodnień między stronami umowy.

Pokrzywdzona, podpisując umowę agencyjną z bankiem (...) S.A., dała wyraz temu, iż zapoznała się z jej warunkami i w pełni je zaakceptowała. Bank natomiast wywiązał się z ciążących na nim obowiązków umownych, a sam tylko fakt, że nastąpiło to nie w czasie, w którym oczekiwała tego pokrzywdzona, a w późniejszym terminie, nie świadczy o dopuszczeniu się przestępstwa oszustwa przez osoby działające w imieniu tego banku. W takim stanie rzeczy nie sposób przyjąć, aby koszty poniesione przez pokrzywdzoną w związku z uruchomieniem i funkcjonowaniem agencji były jej stratą poniesioną na skutek przestępnego zachowania osób działających w imieniu (...) S.A. Tym bardziej nie do przyjęcia, z punktu widzenia regulacji prawnokarnej, jest wskazany przez skarżącą okres ponoszenia przez nią kosztów, które powinny być, w jej ocenie, zwrócone przez bank (od 06.02.2012 r. do 16.11.2012 r., tj. od daty wynajęcia lokalu do zakończenia rozliczenia umów zawartych w związku z otwarciem agencji bankowej). Oczywistym jest bowiem, że rozpoczęcie działalności agencyjnej wymaga zainwestowania środków finansowych, bądź też poczynienia odpowiednich nakładów. Niemniej jednak, wskazać trzeba, że ewentualne roszczenia związane z niewłaściwym, w ocenie pokrzywdzonej, wykonaniem umowy agencyjnej, mogą być dochodzone na drodze cywilnoprawnej.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie miały znaczenia wskazywane przez pokrzywdzoną w zażaleniu nieprawidłowości w związku z instalacją przez bank oprogramowania bankowego (udostępniania aplikacji informatycznych). Ewentualnych szkód wynikłych z tego tytułu pokrzywdzona może dochodzić w postępowaniu cywilnym.

Podniesione wyżej argumenty jednoznacznie wskazują, że Prokurator słusznie uznał, iż brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, aby osoby działające w imieniu (...) S.A. miały dopuścić się przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i zasadnie odmówił wszczęcia śledztwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie uwzględnił zażalenia i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.